

BIBLIA

Az áprilisi elmélkedéseket Csiky Lajos (Budapest), a májusiakat a debreceni „Keleti szél” közösség tagjai (sorrendben: Orbán Ágnes, Berta Erzsébet, Kis Imre, Balogh László) készítették.

Április 1. — Virágvasárnap — Mk 11,1–10 és 14,1–15,47 — „Hullámozás”

A virágvasárnap két bibliai története: a diadalmas bevonulás és a passió számomra az emberi gyengeségről, befolyásolhatóságról, megkísérthezőségről, kétarcúságról szól. Arról, hogy rövid idő alatt milyen óriási változások tudnak végbemenni az emberekben. Ezek a hullámozások mindig megdöbbenettek. Igaz, hogy a határhelyzetekben, ahol élet-halálról van szó, mutatkozik meg, hogy mit érünk!

Bizonyára sokan voltak Pilátus udvarában azok közül, akik néhány nappal korábban, Jézus ünnepélyes bevonulásakor pálmaágakat lengettek, virágokat szórtak, lelkesen hozsannáztak. Ennek ellenére Barabás szabadon bocsátását követelik, s kiabálásukkal Jézus kereszthalálára szavaznak. Ilyen labilis a tömegember! Ennyit jelent a tömegpszichózis, a beolvadni, a tömegből kilógni nem akarás.

Péter és a többiek fogadkozása az utolsó vacsora csodálatos hangulatában, szöges ellentétben áll a pár órával később bekövetkező tagadással, a tanítványok menekülésével. Péter, a többiekkel együtt, hevesen tiltakozik Jézus jövendölése miatt, erősnek hiszi magát. S egy nap sem telik el, elég egy szolgáló

vagy szolgáló megjegyzése, a Jézushoz hasonló sorsra jutás réme, s átkozódva esküdjözik: „Nem ismerem ezt az embert.” Ennyit tesz a félelem, a magunk életének, szabadságának féltése!

Azonban a legnagyobb meglepetés talán Jézus láttán érhet bennünket. Ő is megmutatja emberi oldalát, majdnem feladja küldetését, vért izzadva, hosszasan küszködik önmagával, míg ki tudja mondani az önfeláldozó mondatot: „Legyen meg a Te akaratod!” Pedig a nyilvános működés éveitől kezdve mindig erősnek mutatkozott!

Az ember sajnos gyenge, hajlamos a könnyebb utat választani, ahogy Jézus mondja az Olajfák hegyén: „A lélek ugyan kész, de a test erőtlenséges.” Akaratunk, érzelmeink talán vinnének előre bennünket, de félünk a szenvedéstől, a haláltól, sőt még mások ítéletétől is. Mondhatnám azt is, hogy sose legyek biztos magamban, aki áll, vigyázzon, hogy el ne essék!

Feltehetjük a kérdést: Hogyan tudnék erős maradni, hajlíthatatlan, aki kiállja a próbát?

Péternek és a többieknek Jézus felrója, hogy nem tudtak egy órát sem virrasztani vele. Ő óráig, keservesen kínlódva imádkozott, hogy legyőzze a kí-

sértést. Éberségemet megőrizve, nap mint nap kell nekem is a jó Isten elé vinnem dolgaimat, keresve a helyes, jó döntések megfelelő motivációit, erősítve odaadottságomat, mind szorosabbra fűzve a vele való kapcsolatot. Ez nem is olyan könnyű: a tanítványok szeme is elnehezült, még mentegezni sem voltak képesek magukat. Mégis újra és újra próbálkozni kell, ez menthet meg bennünket.

Az imádság mellett a jó példa is erőt adhat. Itt nem csupán Jézusra gondolok, hanem azokra a testvéreimre is, akik előttem, vagy mellettem járnak a helyes utat, hozzák meg naponta a jó döntéseket, és szinte húzzák az embert felfelé. Persze magam is lehetnék ilyen húzóerő mások számára.

Ha mégis elbukunk, az lehet vigasztunk és reményünk, hogy Jézus ismeri az embert, ő maga is átélte gyengeségeinket, s mint Péternek, nekünk is megbocsát. Nem juthatunk olyan mélyre, nem tehetünk olyan szörnyű dolgot, nem tagadhatjuk úgy meg mesterünket, hogy ne maradjon meg a bűnbánat, és általa a megbocsátás esélye. Sőt, aki már rászorult erre az irgalomra, maga is megértőbb lesz másokhoz.

Április 8. — Húsvét — Jn 20,1–9 — „Eddig még nem értették meg az Írást!”

A feltámadás után elhangzó evangéliumi részletekben állandóan visszatér az Írásra hivatkozás. Ma is ezt olvaszuk: „Eddig ugyanis még nem értették meg az Írást.” Az emmauszi úton is ezt magyarázza Jézus, az utolsó találkozásakor is a róla szóló jövendölések beteljesedéséről beszél.

Miért nem értették az apostolok az Írásokat? Talán azért, mert mást vártak! Aki pedig egészen mást várt, mint ami megtörtént, az a megtörténttel nem tud mit kezdeni. Pedig hányszor beszélt majdani szenvedéséről, haláláról, feltámadásáról. De ők ezt elengedték a füllük mellett, mert nem esett egybe vágyaikkal, elképzeléseikkel.

Az apostolok, mint általában kortársaik, mennyből alászálló, dicsőséges királyt vártak messiásként. Ebbe a szemléletbe sehogyan sem fért bele Jézus letartóztatása, szenvedése. Ettől fogva nem tekintették messiásnak. Jézus feltámadása kapcsán kellett rádöbbenniük arra, hogy a Szentírást ne saját szűkkeblőségük, hanem Isten távlatából értelmezzék.

Meg kellett világosodnia számukra, hogy az isteni, végtelen szeretet világából érkező, azt életével bemutató Messiás, ha hű akar maradni ehhez a szeretet-hez, akkor kiszolgáltatót a gonosznak, s el kell viselnie a bántást, akár a halált is, s majd csak feltámadása fogja igazolni őt. Ezzel együtt az is egyértelművé vált, hogy szenvedés, önfeláldozás s vértanúság nélkül nem lehet Jézushoz tartozni. Pedig a tanítványok inkább azt szerették volna, hogy egyénileg a földi hatalom, nagyság, gazdagság megszerzésében, Izrael vonatkozásában pedig a megszálló hatalomtól való megszabadulásban

hozzon megoldást a Messiás. Meg kellett érteniük, hogy Jézus emberiség méreteiben gondolkodik, és a földi boldogulást a szeretetben való kiteljesedés hozza meg.

Az Írás tanulmányozása, egyéni és közösségi átgondolása nekünk is segíthet akkor, amikor hitünk meginog. Főleg, ha őszintén, saját elvárásainkat, elképzeléseinket félretéve, Jézus szavainak és tetteinek fényében vizsgáljuk. Ez életünk végéig tartó folyamat marad, és talán az idei Húsvét átéléséhez is hozzáegíthet. Tudjuk-e ilyen hozzáállással venni kézbe a Bibliát?

Április 15. — Fehérvasárnap — Jn 20,19–31 — „Boldog, aki nem lát, és mégis hisz!”

Amikor Istenről, feltámadásról, túlvilágról beszélünk, sokan hiszékenységgel, vakhittel jellemezznek bennünket. Olyannak gondolnak bennünket, akik nem vizsgálják a tényeket, a tudomány megfogható eredményeit, és légyarákat építenek. Felületesen nézve ta-

lán az apostolok is ilyennek tűnnek az idő távlatából.

Pedig az apostolok, s különösen a mai evangéliumban főszereplő Tamás, pont az ellenkezőjét tanúsítják. Egyáltalán nem olyan könnyű legyőzniük hitetlenségüket, tenyeres-talpas módon a

tapasztalatukban bíznak. A tanítványok is kézzel akarják érinteni Jézust, megtapogatni, Tamás meg végképp: ő a többieknek sem hitt, csak a saját tapasztalatának. Ha elfogadta volna a többiek tanúságát, később talán elbizonytalaníthatták volna. De így Tamás határozottan kiállhat: magam tapasztaltam, bizonyosságom van róla.

De mi van a ma emberével, a kései Tamásokkal? Sokan azt hiszik, hogy Jézus a hiszékenységet dicséri, amikor a később élő, s őt nem látó, tapintó emberek hitéről beszél. Ellenkezőleg, akik érzeikkel nem tapasztalhatják meg Jézust, azoknak még inkább össze kell szedniük az eszüket, a bizonyítékokat, hogy olyan meggyőződésre tegyenek szert, amire rátehetik az életüket. Mindenkinek a saját korában, a saját életében kell eljutnia arra a bizonyosságra, ami meghozza belső békéjét és biztonságát.

Jézus nem követel olyan hitet, amely félretolja az értelem használatát. Mindig érvelt, magyarázott, és életpéldájá-

val bizonyított is. Amikor tanítványai hitelenségét egy alkalommal felrója, akkor is így fogalmaz: „Még mindig nem értitek?” A sok magyarázat és bizonyíték után már érteniük kellett volna. A megértett, belátott igazságokat kellett elfogadniuk.

Isten valószínűleg többre megy a kételkedőkkel, mint a hiszékenyekkel. Persze olyanokkal, akik nem azért kételkednek, mert hitetlenek szeretnének lenni, hanem azért, hogy lássák, összerakhassák a bizonyítékokat, megérthessék az összefüggéseket, s így megalapozottan lehessenek hívők.

Mindannyiunk életében újra és újra felmerülnek kételyek, megkísért bennünket a hitelenség szelleme. Ez nem baj. Sokszor megpróbálja az ember a szőnyeg alá söpörni ezeket a gondolatokat, s gyerekkori, örökölt, vagy másoktól átvett hitébe, bizonyítékaiba kapaszkodni. Ez nem megoldás, újra és újra józan eszünket használva, módszeresen végiggondolva, megimádkozva kell hitünket átgondolni, megtalálni a

bizonyítékokat. A hitemnek, a bizonyosságomnak olyan erősnek kell lennie, hogy rá merjem tenni az életemet, sőt másoknak is tudjak érvelni, tanúságot tenni. A beleszületett vallásosság, a problémátlan, megalapozatlan naiv hit hamar összeomolhat. A kételkedés sohasem bűn, inkább az, ha nem meggyünk utána a felmerült kérdéseknek, nem foglalkozunk velük.

Ez a bizonyosságszerzés, erős hitre rátalálás vezethet el bennünket a megrendüléshez, ahhoz, hogy Tamással együtt elmondhassuk: „Én Uram, én Istenem!”

Jó, ha olyan közösséghez tartozhat az ember, ahol akár még azt is megkérdőjelezzük, hogy Isten létezik, ahol adott esetben úgy kell egy lelkigyakorlatra készülni, hogy saját hitvallásom újrafogalmazása a feladat. Persze ez csak akkor igaz, ha a testvéri közösségben – az őszinte, következetes keresés és megbeszélés után – egymás bizonyítékaim és hitén épülve tudunk Isten elé borulni, és életünket újra rátenni a meglátott útra.

Április 22. — Húsvét 3. vasárnapja — Lk 24,35–48 —

„Megtérést és bűnbocsánatot kell hirdetni.”

Jézus feltámadása óta minden szentmise húsvét, ahol a keresztények összejönnek, és Krisztus megjelenik köztük. Annak idején az apostolok mélyen átéltek halálát, láthatták átluggatott kezét és oldalát, mi is ezt hirdetjük minden alkalommal. És Jézus ma is felénk nyújtja testét, hogy az Eukarisztiában megtapintathassuk.

Érdekes, hogy a tanítványoknak még a tapintás élménye sem volt elegendő, Jézus az együtt étkezés élményével teszi teljessé a bizonyosságát. Jellemző, hogy akár az emmauszi úton, akár a tóparti megjelenéskor, de itt is ez a gesztus az, ez az élmény az, ami eléri a szívüket. A testvéri közösségben, Jézussal elköltött vacsora forró légkörre és családi bensősége minden kételyt eloszlat. Nyilván hozzájárul ehhez az utolsó vacsora bensőséges élményének emléke is.

Jézus megjelenése, békét sugárzása túlaradó örömmel tölti el az apostolok szívét. Megtapasztalják jelenlétét, mi-

közben Jézus azt mondja: „Amikor még veletek voltam...” (mintha már valamiképpen nem lenne köztük, de mégis...). Nem véletlenül köszönti a pap a jelenlévőket a szentmisében így: „Az Úr legyen veletek!” Örömmel élhetjük át jelenlétét, miközben nem is látjuk Őt.

Jézus magyarázza az Írásokat, ezek beteljesedésével érvel barátainak. Szava ma is jelen van a felolvasott evangéliumban, amely után egy jó igehirdetés vagy közös elmélkedés új és időszerű értelmet adhat a régi szentírási szövegeknek.

Végül Jézus tanúknak nevezi apostolait, akiknek küldetésük van. Tanúságot kell tenniük a vele való találkozásról, arról, hogy meghalt és feltámadt. Jelzi, hogy elmegy, a helyébe kell lépni. Olyan ez, mint amikor a váltófutásban egymásnak adják a versenyzők a stafétabotot. Nem világraszóló látomásként, hanem világraszóló feladat-

ként fogalmazódik meg, hogy az egész világon, és minden időben folytatni kell a művet, s mindig érezhetik, hogy titkon ott van velük, mintha bólintana, vagy a fejét csóválná egy-egy szavuk, tettük kapcsán. Az útravaló, a hirdetni való nem bonyolult: megtérést és bűnbocsánatot kell hirdetni.

Megtérés: mint az ember feladata, hogy átállítsa életét a szeretet útjára. (Ennek szimbóluma a halál és a feltámadás, a sírba szállás és a felemelkedés: meghalni a bűnnek, a szeretetlenségnek, s feltámadni egy új életre, a szeretet életére. Ez a mi minden évben átélendő húsvétunk!). Megbocsátás: mint az Isten válasza. A megbánt bűnt megbocsátani. A megtérő bűnöst a szívére ölelni. És a kettő együtt nem más, mint Isten és ember egymásra találása, ami Jézus által valósul meg. Követőinek az a feladatuk, hogy Isten és ember egymásra találását mindenki számára valóságossá tegyék..

Április 29. — Húsvét 4. vasárnapja — Jn 10,11–18 — „Egy nyáj lesz, és egy pásztor”

Amikor Jézus önmagáról mint a jó pásztorról beszél, tükröt tart minden ember elé, aki a hívő népek lelkipásztora, kisebb nagyobb közösségének vezetője lett. Ő a legfőbb, az egyetlen pásztorunk, tőle kell ellesnünk azokat a tulajdonságokat, magatartásformákat, amiket mutatott, ő a példakép, a minta.

Minden közösségvezető, minden lelkipásztor nyilván próbálja magát Jézushoz mérni, és felnőni feladatához. De minden kereszténynek is, aki a nyájhoz tartozónak vallja magát, hasonlónak kell válnia a Jézus által emlegetett bárányokhoz: olyannak, aki ismeri Pásztorát, minden szavára figyel,

megy utána, s együtt marad a többiekkel, az egységet szolgálja.

A keresztények mindnyájan Jézust tartják legfőbb pásztoruknak, de az „egy akol” látomása még nem valósult meg. A történelem folyamán nagyon korán megkezdődött a bomlás. A szakadások az egyháztörténelem talán legnagyobb botrányát jelentik. Mára sok-sok felekezet, „egyház” jelent meg, egy-egy faluban néha 4-5 vallási közösség is hirdeti az ígét, tartja magát Jézus kis nyájának. Mindez nyilvánvalóan hiteltelenné teszi Jézus ügyét. Sokan nem is érzik jól magukat az adott közösségben, akár újat is alapítanak.

A Sátán neve a görögben Diabolosz, azaz „Szétdobáló”, az egység ellensége. A legnagyobb eredmény a számára talán az, ha ilyen marad ez a szétdarabolódott nyáj. Világosan kell látnunk, hogy az egyházak, a közösségek megújulásának, hitelessé válásának alapja és meghatározó része az egymással való egység keresése. Ez nem csupán teológiai tárgyalásokat, látványos közös programokat jelent, hanem elsősorban az egy Pásztor szavára történő mélyebb odafigyelést, a közös alap, közös nevező meghatározását, és leginkább a kizárólagosságról való lemondást. Talán a legutóbbi a legne-

hezebb: a hatalomféltés és a hitetlenség legyőzése szükséges hozzá.

Mit tehet az egyszerű ember, de a kisebb-nagyobb közösség vezetője is?

Saját hagyományaink és értékeink megőrzése és értékelése mellett nagy nyitottsággal kell nézni, értékelni és el-

fogadni más közösségek kincseit, gyakorlatát. Miközben igyekszünk „otthon lenni” saját közösségünkben (mert valahol otthon kell lennünk!), annak hibáit szeretettel próbáljuk javítani, nem mondunk le megújításáról, nem ott hagyva vagy új felekezetet alapítva. A

legfontosabb, hogy a más közösséghoz tartozóban meglássuk a testvért, akivel együtt lehet munkálkodni, szeretetszolgálatot végezni, Jézusról tanúságot tenni, illetve minden szűkkeblűséget, önző szempontot.

Én mit teszek ezért?

Május 6. — Húsvét 5. vasárnapja — Jn 15,1–8 — Kapcsolatban a Mesterrel

Sokat gondolkodtam ezen a szentírási részen. Az egyszerű és közvetlen értelmezhetőségen túl szerettem volna kiolvasni a sorok mögött megbúvó rejtettebb üzenetet. Többszöri nekifutásra sem sikerült azonban egységes végkövetkeztetésre jutnom, ezért csupán pontokba szedem felmerült gondolataimat – abban bízva, hogy lesz majd, akit további elmélkedésre ösztönöznek.

1. A gyümölcsöt nem hozó szőlővesszőt lemetszik és eldobják, a terméketlen fügefát elpusztítják. Nehéz ezt elfogadnom, mert az Élet működésének, szépségének, az életformák sokszínűségének a varázsa kicsi gyermekkorom óta végtelen csodálattal, sokszor extatikus örömmel tölt el. Ezért nehéz szembesülnöm azzal a ténnyel, hogy az élet, illetve az életformák nem önmagukért vannak. Az élet nem végcél, hanem inkább eszköz és lehetőség.

Egyszer egy ismerősöm mesélte, hogy elajándékozta egy dédelgetett szobanövényt, és ez a növény, amely nála csak bokrosodott, de sohasem virágzott, az új tulajdonosnál csodálatos virágot hozott, miután az alaposan megmetszette túlbujázott oldalágait.

Lehet, hogy mi is vagyunk így. Szívjuk az éltető nedvet, de csak terjeszkedünk szélteben, csak horizontális, e világi létünk lesz egyre sűrűbb és átláthatatlanabb, s a biztonságos vegetáláson kívül nincs egyéb eredménye a létezésünknek. A nedvekkal felszívott Élet tudatos felfelé irányítás híján szétaprózódik életünk oldalágaiban, testi-lelki biztonságunkra és az ellenőrzés birtoklására irányuló törekvéseinkben. A virág és gyümölcs nélküli növény talán az e világban való megrekedésünknek a szimbóluma.

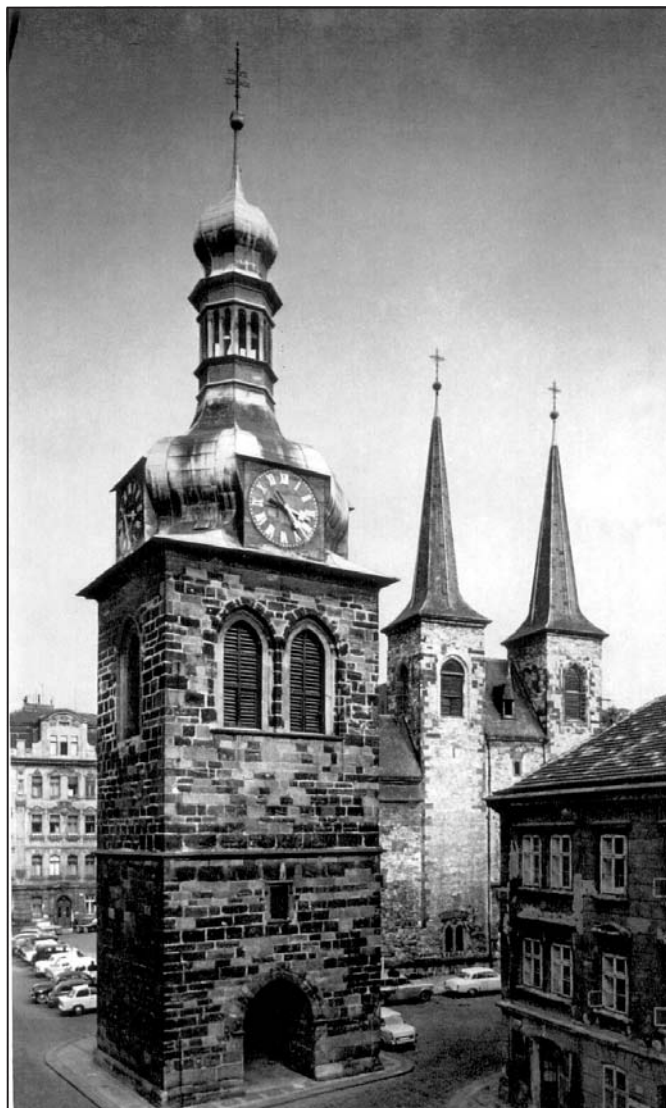
2. A szőlővesszőkről szóló példabeszéddel a távozásra készülő Jézus tanít. Tudja, hogy nehéz lesz tanítványainak, amikor már nem lesz velük, és nem láthatják őt. Mert a Mester közelségének erőtere van. Tudatossága láthatatlan rádióhullámként hangolja a közelében tartózkodókat, a rá figyelőket. Minden lelki működés felerősödik. A jellemhibák láthatóbbá válnak, az erények hatékonyabban működnek. A jóra való belső készítés is hangosabbá válik. A belátási készség fokozódik. Továbbá a Mester tudja, mi lakik az emberben. Azokban a helyzetekben, amelyek a tanítványokkal való együttlét során spon-tán kialakulnak, megragad minden érdemes pillanatot, hogy rámutasson azokra a gondolkodás- és cselekvésszerűségekre, amelyek elidegenítenek Is-

ten Országától. Magát az Országot pedig úgy mutatja be tanításaiban, hogy abban az ember a lelke mélyén rejtőzködő Igazságra ismer. Továbbá önzetlen, mindent átfogó figyelmében valami olyan mély törődést és elfogadást tapasztalnak meg tanítványai, ami túlmutat megszokott, ragaszkodás alapú emberi kapcsolataik szeretetmegélésén, és így érzelmileg is teljes odaadással készíteti őket.

Nos, valahogy így fest az a támogató-segítő „egységcsomag”, amelyet a tanítványoknak nélkülözniük kell majd Jézus távozásával. Hirtelen fel kellene nőniük, és mindazt, amit eddig tanultak, most már tudniuk kellene alkalmazni is. Ekkor szól a tanács: „Maradjatok meg énbennem” – vagyis abban a kapcsolatban, amely az együtt járás során kialakult közöttük. Úgy tűnik, a tanítványok későbbi életének törté-
nései ennek a kialakult és belül tovább élő kapcsolatnak, illetve a fényében kapnak új, sajátos értelmezést. Például Péter fogadkozik, hogy semmilyen körülmények között sem tagadja meg Mesterét. Elbizakodottságának ténye csak akkor tudatosodik benne, amikor tagadásának bekövetkezése után eszébe jutnak Jézus szavai, és a köztük felépült kapcsolat tiszta fényében most már ő is meglátva magát, keserves sírásra fakad.

3. A harmadik izgalmas kérdés-kör a „ti már tiszták vagytok a tőlem kapott tanítás hatására” kijelentés körül alakul. Ide kínálkozik számomra az a történet, amikor Jézus megmossa tanítvá-

nyai lábát. Péter nem érti, miért csak a lábát, mire Jézus azt válaszolja, hogy aki tisztá, annak elég a lábmosás. Lehet, hogy a Mesterrel való kapcsolat és a nyitott szívvel fogadott tanítások képesek megtisztítani, helyére rakni a tudatunkat. Hogy alapvetően tudjuk, hová tartozunk, mi az életünk igazi mértéke. Az viszont előfordulhat, hogy jártunkban-keltünkben elbizonytalanodunk ebben. Áldott érzékenységű tudatunkra sok minden rátapadhat, mint ahogyan a sokat járó lábat is beszeny-nyezi az út pora. Fontos azonban tudnunk, hogy alapvetően minden rendben van, és ha megmaradunk a Mesterrel való kapcsolatban, akkor az Élet áramlása folyamatos lesz bennünk, minden beszenyveződést megtisztulás követ-het, amíg vándorutunk végére nem érünk.

Május 13. — Húsvét 6. vasárnapja — Jn 15,9–17 — A szeretet végtelen lánc

„Az én szívem sokat csatangolt,
de most már okul és tanul.
Aki halandó, csak halandót
szerethet halhatatlanul.”

(József Attila)

Nem tudom, beszéltek-e valaha annyit a szeretetről, mint manapság, s hiányzott-e valaha jobban a szeretet, mint manapság. Amerikai film nem képzelhető el anélkül, hogy valamilyen szituációban el ne hangozzék a szereplők között: Szeretlek. Sőt, el sem kell már, hogy hangozzék, az „I” egyetemes jellé vált, s a „szeretlek” bármivel kiegészíthető: I Budapest, I Magyarország, I Kitty. Mindent szeretünk, még a facebook-bejegyzéseket is, s minden szeret minket, a Tesco és a L'Oreal legalábbis. S persze a keresztény szeretet is divatba jött: Pál első levele a korinthusiakhoz Szeretethimnusként popularizálódott, több ezer internetes blog, könnyűzenei feldolgozás terjeszti világszerte édesbús melódiáját. A szeretet inflációjának korában élünk, a szeretet szava üres marketing-szlogen, s mint minden giccsipari termék, könnyen hasznosítható. Mégis – vagy épp ezért –, legtöbbit a szeretet-hiánytól szenvedünk, kapcsolatainkat a szeretet kultúrájának elcsökevényesedése teszi tönkre, azaz egyre kevésbé tudjuk adni és elfogadni a szeretetet. (Nem véletlen, hogy a szeretetbetegségeként számon tartott cukorbetegség vezető kórképe.) S hol van akkor még a szeretet teológiája, amely Isten vonatkozásában gondolatja el velünk a sze-

retetet, illetve a szeretet vonatkozásában gondolatja el velünk Istent! Bár meglehet: épp mivel a szeretet teológiájával állunk hadilábon, állunk rosszul a szeretet kultúrájával is.

Ez a helyzet – mondatnánk: korunk szeretet-szindrómája – adja János evangéliumának és leveleinek kiemelt aktualitását, azokét a szakaszokét különösen, amelyeknek központi szava a szeretet: Jn 13,1-17,26 (a búcsúbeszéd) és 1Jn 4,7-8.

Számomra János Isten-felfogásának legfőbb – s leginkább megszívlelendő – vonása, hogy Istent nemcsak a szeretettel mint tulajdonsággal, mint megnyilvánulással jellemzi, hanem teljes azonosságként, megfordítható tükörkép-ként állítja elének Isten és a szeretet viszonyát. „Az Isten szeretet” (1Jn 4,8) és a szeretet Isten – „mindaz, aki szeret, Istentől született, és ismeri Istent” (1Jn 4,7). A szeretet paranca, amelyet Isten Jézus közvetítésével állít az ember elé, így nemcsak azért újítás, mert magában foglalja valamennyi (mózesi) parancsolatot, hanem azért is, mert benne voltaképp Isten áll élénk parancsolatként. Ezért aki szeret, részesedik Istenben, „benne lakozik”. Az emberi szeretet megnyilvánulása ugyanakkor csak a felebaráti szeretet (az ember mint társ szeretete) lehet – Istent is csak ezáltal lehet szeretni. S fordítva is: Isten szeretetéből, Istenből mint szeretetből csak az embertárs szeretete révén lehet részesülni. Amint Jézus továbbadja az Atya szeretetét az embernek, az embernek tovább kell adnia Jézus szeretetét

embertársainak. A szeretet továbbörökítése vezet el Istenhez, pontosabban: tart meg Istent, és tartja meg Istent bennem. A szeretet így olyan végtelen lánc, amely minden pontján kapcsolatban áll e lánc eredetével: Istennel.

Fontos részlete számomra az evangéliumi szakasznak az a kitétele, amely szerint a szeretet „szolgából” „baráttá” tesz, mert ez (is) azt jelenti, hogy a szeretet szabadabbá és nagykorúvá tesz. Vagyis a szeretet nemcsak valamilyen ritus gondolatlan ismétlése, hanem szabad akaratomból mondhatok igent (vagy nemet) Jézus parancsára, építhetem tovább vagy szakíthatom meg a láncot, avagy – az evangélium szavaival – mulaszthatom el, késhetem le azt a választást (vagy mondhatok rá nemet), amely nem más, mint Isten.

S így jutunk el a halandóságot legyőző szeretet gondolatához. Az ember halandó ugyan, de szeretete – vagyis az, hogy akar és képes szeretni, sőt: Istenben lakozva és Istennek önmagában „lakást” adva törvényszerűen szeretni is fog, ez a szeretet – halhatatlan. Amit Jézus feltámadása szimbolizál – vagyis, hogy a szeretet erősebb, mint a halál – az embernek mint szerető léleknek is osztályrésze lehet. Vagyis az ember a szeretet dimenziójában legyőzheti a mulandóságot. Pontosabban: az ember a mulandóságot a szeretet dimenziójában győzheti le.

Olyan sugallat ez János evangéliumában, mely számomra értelmet adott a mottóként idézett József Attila-törődéknek is.

Május 20. — Urunk Mennybemenetele — Mk 16,15–20 — Sikertörténet?

Végigolvasom Márk evangéliumát. Igazi „hollywoodi” történet. Van egy szegény legény, aki erős küldetéstudattal meghódítja országát, környezetének leghíresebb emberévé válik. Rajongókat vonz maga köré. Sok-sok megpróbáltatás, kaland után eljut szinte a teljes meg-

semmisülésig, de egy váratlan fordulattal a történet teljes „happy end”-del zárul.

És milyen jól hangzik a történet „utólete” is. A szegény fiú, aki megharcolta harcát, Apja – Családja – Nemzete elismert hőse, példaképe lesz, és az adott minta; a bemutatott

élet és tanítás új korszellemet szülve ragadóssá válik.

A történetet 2000 év után is átélhetjük olyan katarzissal, amely jobbá, boldogabbá, „üdvözlötté” tehet minket, de a jézusi tanítás szeretetparancsát félrelökve könnyen eljuthatunk a teljes kárhozatba.

Május 27. — Pünkösöd — Jn 20,19–23 — A Lélek energiákat szabadít fel

Pünkösöd. A harmadik isteni személy, a Szentlélek eljövételének napja. A nagy keresztény ünnepek közül talán ezt értik legkevésbé a nem hívő emberek. Az még valamennyire érthető, hogy a Fiú köznök jött. Kiszjézus, jászol, Mária és József, születés és erőszakos halál. Érthető szavak minden ember számára. Van, akinek a kétezer éves legenda keltekei, van, akinek életet formáló valóság, de a világ minden táján ismerős történet. Jézus születésnapja előtt még a keresztény kultúrától távol álló Japánban is karácsonyi vásárt tartanak. Tudjuk, az ilyen megemlékezéshez semmi köze a mi Názáretinknek. Sajnos, a legnagyobb keresztény ünnep tárgyiasult.

A Szentlélek eljövételének ünnepét még nem falták fel a külsőségek, nem gyúrta át a fogyasztói szemléletű világ a saját értékrendje és ízlése szerint. Leginkább közömbös. No és mit kezdünk vele mi, keresztények? Számunkra mit jelent? Nekünk milyen a kapcsolatunk a Szentlélekkel? Van vele kapcsolatunk?

János evangéliuma szerint még a feltámadás napján, azaz a hét első napján estefelé jelent meg Jézus a tanítványok között, s rájuk lehelt: „Vegyétek a Szentleket!” Az Apostolok cselekedetei szerint Jézus mennybemenetele utáni napokban, pünkösöd napján, tüzes nyelvek formájában ereszkedett a tanít-

ványokra a Szentlélek. Tehát van egy kis bizonytalanság a mikor és a hogyan tekintetében. A Lélek hatása, működése azonban tapasztalható. A tanítványokból apostolok lettek, a tizenegy egyszerű ember – saját életét sem kímélve – elindította a jézusi értékrend elterjedését a világon. Akiben működik a Lélek – aki engedi, hogy működjön –, abban lelki, szellemi, testi energiákat szabadít fel, s a Lélek által vezérelt ember félelmet és fáradtságot alig ismerve tesz tanúságot az egy igaz Istenről, s építi az Ő országát.

Imádkozzunk Pünkösöd vasárnapján, hogy Isten Szent Lelke töltsön el bennünket!